

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FÆLÆSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 18

Lýsingarprísur fyri m.m.: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 3. mai 1947

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

21 Árg.

Hann veipar við halanum.

Th. Petersen er farin av landinum, og, eins og æðan, ið dritur i reidur sitt og fer á flog, tá hon verður órógvad, so hevur hann eisini lagt sitt »visitkort« eftir. — Í »Dagblaðnum« nr. 33 býður hesin maður, ið føroysku arbeidarar úrslitaleyst hava stýðjað i so mong ár, teimum »steinar fyri breyð«.

Hann hevur frætt — formaður Landsnevndarinnar — »at oddamenn arbeidaranna ætla at leggja lamið alt okkara vinnuliv«. — Men lat heldur mannin tala sjálvan. So sigur danski fólkatingsmaður okkara:

»Eg frætti nú, eg skal fara, at oddamenn arbeidaranna ætla at gera stóran leik og leggja lamið alt okkara vinnuliv við stórum verkfalli. Eg skal siga, at tað er beint, at arbeidarin fær sin fulla part i tí, vinnulivið gevur, men hin arbeidandi maðurin eigur at minnst til, at arbeidsmaðurin er hin altýðandi stuðulin i samfelagnum, og hansara framferð er tann, ið avger, um samfelagið skal liva ella doyggja«.

Ófórir boðfrettar hesin maður hevur, at slik tíðindi náa at oyrum hansara.

Nei, harri fólkatingsmaður, landsnevndarformaður, flokksformaður m. m. m. tygum hava fingið rong boð, tá tað er sagt tygum, at »oddamenn arbeidaranna ætla at gera stóran leik«. Tygum eru maðurin, ið, saman við likasinnadum, hava noytt arbeidararnar i Føroyum at leggja hondina á hitt tveggjaga svörðið — arbeidsstóðg. Og tygara sum teirra, ið stóðu lið um lið við tygum um lögtingssamtyktina i vetur, er »heidurin« fyri tað bróðurstrið, Føroya fólk stendur yvirfyri.

Arbeidarafjöldin — ikki bert »oddamenninir«, sum tygum málbera tygum — vendi sær til Tingið og bað tað veita sær betri livikor undir teim lógum, ið galdandi vóru viðvikjandi lønum og prisum og banni móti arbeidsstóðgi, og sum hövdu verið galdandi undir øllum bardegnum.

Tygum, harri fólkatingsmaður, vóru formaður fyri stórsta tingbólki; á tygum hvíldi stórsta

ábyrgdin. Men við einum axlappi tveitti tygum ábyrgdina av herðum tygara. Tygum lögdu svörðið i hond arbeidarans, tá hann sjálvur vildi frið og ikki strið. Hetta gjördu tygum beint aftaná, at tygum hövdu noktað einum øðrum stætti, ið bað um tað, at fáa aftur streikurættin, og aftaná at tygum hövdu verið við til at givið øllum, ið bóðu um lönarábötur, tað teir bóðu um, sjálvt — og rimiligt helst — teimum, ið hövdu 12000 kr. i ársinntöku.

Harri Th. Petersen, tygum hava lagt svörðið i hond arbeidarans — og sjálvsagt harvið biðið hann nýtt tað, hvi tá leika so i?

So, tað er beint, at arbeidarin »fær sin fulla part av tí, vinnulivið gevur« — Ja, tað er vörðið sum, at tygum nú eru av teirri áskodan; nú hava tygum bara eftir at taka eitt tak fyri, at so verður — arbeidarar yvirhøvur vænta sær neyvan stórt av tygum i hesum føri, tygum hava roynst so illa i so máta.

»-- men«, halda tygum, »hin arbeidandi maðurin eigur at minnst til, at arbeidsmaðurin er hin altýðandi stuðulin i samfelagnum«.

Nei, lat nú vera, harra fólkatingsmaður, at veipa við halanum fyri Føroya arbeidarafjöld; arbeidarin veit jú væl, at tygum meina ikki eitt einasta orð av hesum. Og vit kunna leggja aftrat, at hann fullvæl veit, hvønn týðning hann hevur i samfelagnum; men neyvan setir hann seg yvir aðrar stættir — javnbjóðis, javel, kanska gott og væl. — Tygum, var hatta ikki heldur »platte«, heldur »naivt« av tygum? »-- og hansara framferð er tann, ið avger, um samfelagið skal liva ella doyggja«.

Men, gloymir fólkatingsmaðurin ikki her menninar binu megin borðið. Liggur ikki undir hesum orðum um tann stóra týðning arbeidarin hevur i samfelagnum, at okið skal verða lagt á herðar hansara, men sømdir eigir hann ongur?

Jú, sanniliga, fyri bardagan, i neyðartíðini, mátti arbeidarin á sjógvi og landi bera byrðuna, undir bardaganum, tá gullstreymurin floymdi inn yvir landið, fekk eitt litíð fátal av

fiskimonnum ein litlan part av ágóðanum, meðan arbeidarin á landi mátti liða hungur og hall, og nú, ja nú er tað óttin fyri niðurgangstíðini, ið forðar arbeidararnum at fáa livilig kor. Eitt veip við halanum — nokur vökur orð av og á, alt fyri at bjarga einum fólkatingssessi ella einum lögtingssessi nokur ár fram i tíðina. Tað er lutur hins føroyska arbeidara i dag.

Hvussu nógv ár enn letur hin føroyski arbeidarin seg á slikan hátt smyrja um munnin.

Nær ger hin føroyski arbeidarin slikan vörr, at harri Th. Petersen og likasinnadir noyðast at drita i teirra lögtingssessar og hann i sín fólkatingssess.

Og nú lata vit aftur Th. Petersen framtúra i skrivning síni:

»Ongantið i veraldarsöguni hevur glöggari metari verið enn tann ið rættast avger hvar arbeidslönin at setast. Verður hon sett ov høgt, um tað bert er eitt sindur ov høgt, so vil arbeidið minka, so vilja okkara grannar: Norðmenn og Íslendingar, hava kans at vinna okkara marknað og Føroyingar vilja svólta.

Minnist til hetta, allir landsmenn minir; hugsið tykkum væl um, ti avgerð tykkara i dag er veruliga valið millum:

- 1) Eydnurika framtíð, ella
- 2) hungur og hall«.

Metari, ja tað kann væl vera. Men arbeidararnir bóðu tygum vera metaran, tygum og flokk tygara, sum teir hava sett inn á ting, tygum og allar hinar 19 tingmenninar. 6 av teimum — javnaðarmenn og gamla sjálvstýri — tóku undir við arbeidarunum og vildu átaka sær ábyrgdina at vera metari i lön-

Lastvognskoyring

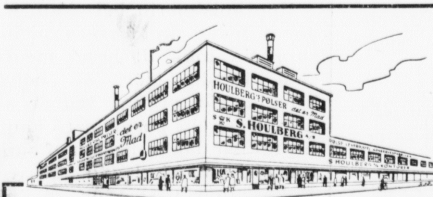
Anton Arge (y) Húsabrág

Tlf. 443

arspurninginum. Men tygum harra fólka- (bæði) flokks og tingsmaður, tygum og flokksmenn tygara gjördu sum tit eru vanir at gera, tá tað ræður um arbeidaranna livsmál, tit gingu saman við sambandinum — sum ein einasta stór sterk fylking, stóðu tit saman og kveistradu arbeidararnar burtur: Út og berjist, um tit vilja vinna nakað! Tað var hitt veruliga svárið, tygum gövu, harra Th. Petersen. Kom ti ikki nú og tala um metara i hesum máli; slikt er reint mön!

Arbeidið vil minka og grannar okkara vilja vinna marknaðarnar av okkum, um arbeidslönin kvinkar upp um tað, ið »metarin« Th. Petersen heldur vera passaligt. Her heldur hann seg hava sett jassin á, tað er óivað: — Arbeidsloysi verður úrslitið! Men hvi var skilið tá so ringt i Føroyum fyri bardagan, tá arbeidarin var so óhugnaliga illa löntur i mun til starvsbróðurin i grannalöndunum? Tá skuldi verið líkindi at tikið um so var allan verðismarknaðin. Men hvat ráddi i Føroyum tá? Arbeidsloysi fram um alt!

»Og Føroyingar vilja svólta«, sigur hesin sami fólkatingsmaður Føroya. Hevur hesin maður ikki lisið tær smáu bókur, ið landslæknir Zachariasen sendi út árliga framan undan bardaganum, har hann sigur

Vit levera

KJØT-PYLSUR-FLESK
OG KONSERVERS

i allar bestu kvalitetum.

Umboð:

Otto Jacobsen

Vestmanna

S. HOULBERG A/S

Fedeverar - Pølser - Leverpostej og Konserverfabriker

KØDBYEN

Statskontrol 352

KØBENHAVN